

ת"פ (באר שבע) 26622-12-23 - מדינת ישראל נ' יצחק אלחרר (עציר) - בעצמו

ת"פ (באר-שבע) 26622-12-23 - מדינת ישראל נ' יצחק אלחרר - בעצמו מחוזי באר-שבע
ת"פ (באר-שבע) 26622-12-23
מדינת ישראל

נגד

יצחק אלחרר (עציר) - בעצמו

ע"י ב"כ עו"ד דימיטרי דוגמן

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[18.07.2024]

כבוד השופט יואב עטר

גזר דין

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בביצוע עבירות של החזקת נשק (עבירה לפי סעיף 144(א) רישא לחוק העונשין התשל"ז - 1977), נהיגה ללא רישיון נהיגה (עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] התשכ"א - 1961) ונהיגה ללא ביטוח (עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש] התשל"א - 1970).

2. ענייני של העבירות בהן הורשע הנאשם בכך שכמפורט בכתב האישום המתוקן, החל ממועד שאינו ידוע ועד ליום 26.11.23, החזיק הנאשם באקדח תופי בקוטר 0.22 SHORT.

בנוסף, במועד המפורט בכתב האישום המתוקן, הנאשם אשר לא היה מורשה בנהיגה נהג ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח ברכב מסוג טיטה באשקלון.

הסדר הטיעון

3. ביום 21.5.24, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון אשר כלל את תיקון כתב האישום והודאת הנאשם בכתב האישום המתוקן. הצדדים ציינו כי נכון לאותו מועד אין הסדר לעונש וכל צד יטען על פי מיטב הבנתו, אך הבהירו כי מתנהל ביניהם מ"מ ביחס לאפשרות שיוצגו הסכמות עונשיות, ועל כן הסכימו כי הטיעונים לעונש יידחו למועד מאוחר יותר.

בפתח הדיון מיום 9.7.24, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסכמות עונשיות חלקיות לפיהן הוגבלה עתירת המאשימה באופן בו המאשימה תעתור ל-18 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים על פי שיקול דעתה, ואילו ההגנה תטען באופן פתוח לעונש על פי שיקול דעתה.

טענות הצדדים והראיות לעונש

4. מטעם ההגנה העידו לעונש שני עדים:

ע.ה. 1, הרב יורם זגורי - העיד כי משך כ- 30 שנים הוא נוהג ללמד אסירים ועצורים בבתי סוהר וכי במסגרת זו, לפני כ- 6 שנים הכיר את הנאשם בבית מעצר בו שהה אותה עת הנאשם. מאז שחרורו ממאסרו האחרון, לפני כ- 6 שנים שמר הנאשם על קשר עם העד ועד למעצרו בתיק דנן, המשיך להגיע אליו לשיעורים בישיבה בקרית ארבע. העד העיד כי מלבד השיעורים גם נהג לשוחח עם הנאשם ולכוונו והעיד על ניסיונו של הנאשם לשקם את חייו, לנטוש את דרך הפשע ולהשתלב בעבודה. העד ציין כי הנאשם התרחק מחברה עמה התרועע בעבר וסיפר כי הוא מכיר את רעייתו של הנאשם וילדיו. העד ציין כי לנאשם ילדים בעלי מוגבלויות וציין כי לאור פרק הזמן שהנאשם ניהל אורח חיים נורמטיבי יש לראותו כמי שהפגין רצינות בכל הקשור לרצונו להשתקם ולמאמציו בעניין זה.

ע.ה. 2, גב' אודליה אלחרר - אחותו של הנאשם. העדה העידה כי נבצר מרעייתו של הנאשם להגיע להעיד בשל העדר מסגרות לילדים בעלי הצרכים המיוחדים. מדברי העדה עולה כי הנאשם אב ל- 3 ילדים קטנים, הקטן שבהם בן 3 והגדולה בת 7. שני הילדים הקטנים אובחנו על הרצף האוטיסטי והינם בעלי צרכים מיוחדים, ואילו הבת הגדולה סובלת מבעיות קשב וריכוז משמעותיות. העדה העידה על מקומו המרכזי של הנאשם בבית ובטיפול בילדים וציינה כי רעייתו של הנאשם מתקשה כיום להתמודד לבדה עם הטיפול בילדים. עוד העידה כי רעייתו בעצמה אובחנה כסובלת מפוסט טראומה. העדה העידה על כבדת הדרך שעבר הנאשם, אשר בעבר ניהל אורח חיים עברייני, ובשל כך ניתקה עמו את הקשר לתקופה בת כ- 20 שנה והעידה על השיקום שעבר הנאשם, על כך שב- 6 השנים האחרונות שינה לחלוטין אורחותיו וכי כפועל יוצא מכך חידשה עמו את הקשר.

5. במסגרת הראיות לעונש גם הגישה ההגנה תמונות של הנשק שנתפס וטענה כי מדובר באקדח ישן ביותר בן מעל 100 שנים. עוד הגישה ההגנה אסופות מסמכים המלמדים כי הנאשם מקבל קצבת נכות ומוכר על ידי המל"ל כנכה. ההגנה אף הגישה תיעוד רפואי וצילומי מסך בנוגע למצבו הרפואי של הנאשם וכן אסופות מסמכים רפואיים ביחס לילדיו של הנאשם ולמצבם ובאשר למצבה הפוסט-טראומתי של רעייתו של הנאשם. ההגנה אף הגישה מסמכים המלמדים על המאמצים שעשה הנאשם עובר למעצרו, לקבל מחדש את רישיון הנהיגה שפקע בשנת 2016, תוך שאף השתתף בקורס נהיגה מונעת עובר למעצרו ועבר אותו בהצלחה.

6. המאשימה בטיעוניה לעונש, עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו ועל מידת הפגיעה בהם. המאשימה הדגישה כי הסכימה להסדר טיעון במסגרתו הוגבלה לעתירה ל-18 חודשי מאסר בפועל בשל קשיים ראייתיים בהם נתקלה ולאחר שניתן משקל לעובדה שמדובר באקדח ישן. בסופו של יום, עתרה המאשימה להשתת ל-18 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס ופסילה בפועל ועל תנאי של רישיון הנהיגה. באשר לפסילה בפועל, עתרה המאשימה לקביעת מתחם הנע בין שנה לשנתיים ועתרה לפסילה בפועל ברף התחתון של המתחם.

7. ב"כ הנאשם עמד בהרחבה, בטיעונו לעונש, על כך שהאקדח שנתפס הינו ישן מאוד, אשר למעשה מבוקש על ידי אספנים. עוד טען ב"כ הנאשם כי הקוטר של האקדח והתחמושת התואמת את האקדח הינם כאלו אשר גם אם מסוגלים להמית כהגדרה בחוק, ככלל, עוצמתם פחותה במידה ניכרת מהתחמושת ה"סטנדרטית" שבתו השפוט נתקלים כדבר של יום ביומו. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה שנגעה לענישה שהושתה במקרים בהם דובר היה בכלי נשק ישנים. ב"כ הנאשם הדגיש כי לא עולה מכתב האישום המתוקן כי הנשק נועד לשימוש קונקרטי כזה או אחר או כי הנאשם היה מעורב בסכסוך כזה או אחר, הדגיש כי הנשק לא היה טעון ונתפס ללא תחמושת וטען כי על מתחם העונש ההולם לנוע בין מספר קצר של חודשי מאסר לבין 8 חודשי מאסר בפועל. עוד הפנה ב"כ הנאשם לפסיקה רבה התומכת בטיעונו. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, עמד ב"כ הנאשם בהרחבה על מצבם של ילדיו ורעייתו של הנאשם, על מצבו של הנאשם עצמו, על הקשיים שחווה רעייתו של הנאשם בטיפול בילדים מאז מעצרו בשל השילוב של מאפייניה עם הצרכים המיוחדים להם נזקקים הילדים. ב"כ הנאשם הדגיש את הפגיעה הקשה במשפחתו של הנאשם כפועל יוצא ממעצרו. עוד טען ב"כ הנאשם ביחס לנסיבותיו האישיות של הנאשם עצמו לרקע ממנו הגיע ולכברת הדרך הארוכה שעבר במסגרת מאמציו להשתקם. ב"כ הנאשם עמד על תנאי מעצרו הקשים של הנאשם בשל העובדה שהוא שוהה בהפרדה, הדגיש את המאמצים שעשה הנאשם, עובר למעצרו, לאחוז מחדש ברישיון נהיגה תקף, טען כי על מתחם העונש ביחס לפסילה לנוע בין פסילה על תנאי לבין מספר חודשי פסילה בפועל והדגיש כי אין פסילת חובה בחוק ועמד על נחיצות רישיון הנהיגה לנאשם בעקבות הצרכים המיוחדים של ילדיו.

8. הנאשם בדברו לעונש, סיפר בהרחבה על המשפחה שהקים ועל הצרכים המיוחדים של שניים מילדיו. הנאשם הדגיש כי מאז מעצרו לא ראה את ילדיו שכן בעקבות הדברים שחווה בילדותו, לא רצה לחשוף את ילדיו לחוויות ולמראות הכרוכים בביקור בבית הסוהר. הנאשם ציין כי בשל כך אף נבצר ממנו לחגוג עם בנו את יום הולדתו. הנאשם סיפר על מצבו הרפואי ועל כך שעובר למעצרו טופל בשיחות עם פסיכולוג ועו"ס וכי מעצרו קטע טיפול זה. הנאשם הדגיש את כברת הדרך הארוכה שעבר עת בגיל צעיר נכנס לעולם הפשע וחי באותו עולם עד לשחרורו ממאסרו האחרון וכי בשש השנים האחרונות הקפיד לנתק עצמו מעולם זה ופעל לשקם את חייו, תוך שציין כי בעיקר דחף עצמו לכיוון זה לאחר שנולדו ילדיו. הנאשם סיפר על הקשיים שחווה במהלך מעצרו בשל העובדה שהוא מצוי בהפרדה, בשל נסיבות הנוגעות לאחיו.

דיון והכרעה

9. העבירות בהן הורשע הנאשם חמורות. בע"פ 3877/16 פאדי גב'אלי נ' מדינת ישראל (17.11.16) ציין בית- המשפט העליון: "בית משפט זה עמד פעמים רבות על החומרה היתרה הגלומה בביצוע עבירות בנשק, ובכללן העבירה של החזקת נשק או נשיאתו שלא כדין. עבירות אלו מקימות סיכון חמור לשלום הציבור וביטחונו ומחייבות 'ליתן ביטוי עונשי הולם ומרתיע באמצעות הרחקת מבצע העבירה מן החברה לתקופת מאסר ממשית לריצוי בפועל' [...]. עוד נפסק כי חומרתן של העבירות בנשק אינה מסתכמת רק בנזק שאירע בפועל, כי אם בפוטנציאל הנזק הנובע מאותן עבירות".

בע"פ 2482/22 מ"י נ' קדורה (14.4.22) ביחס לעבירה של החזקת נשק, ציין בית המשפט העליון כי: "החזקת נשק שלא כדין מאיימת על שלום הציבור ובטחונו [...] לנוכח היקפן המתרחב של עבירות המבוצעות בנשק, הזמינות הבלתי נסבלת של נשק בידי מי שאינו מורשה לכך מהווה כאמור סיכון של ממש ומגבירה את הסיכון לביצוע עבירות חמורות נוספות [...] כמו גם לאסונות נוראיים. יעידו על כך ריבוי המקרים במגזר הערבי בעת האחרונה, כאשר אזרחים תמימים - כמו ילד רך בשנים ועלמה צעירה - נפגעים ואף מוצאים את מותם בביתם - מבצרם או בגן השעשועים, כל זאת כתוצאה משימוש בנשק של אחרים. מציאות קשה זו מחייבת לנקוט ביד מחמירה כלפי מעורבים בעבירות נשק, אף אם הם נעדרי עבר פלילי [...] ענייננו 'במכת מדינה' שהצורך להילחם בה על מנת להגן על הציבור, מצריך מענה הולם והטלת עונשי מאסר משמעותיים [...] ידע כל מי שמחזיק בנשק בלתי חוקי כי צפוי הוא להיענש בחומרה, בבחינת 'אם מחזיקים - למאסר נשלחים'..."

ברע"פ 5613/20 אל הוזייל נ' מדינת ישראל [25.8.2020] צוין: "עבירות בנשק הפכו בשנים האחרונות, למרבה הצער, לתופעה נפוצה בקרב אוכלוסיות שונות בחברה הישראלית, המביאה לעתים מזומנות לפגיעה בחפים מפשע ולאובדן חיי אדם. כתוצאה מכך, בית משפט זה שב וקבע כי מתחייבת החמרה ממשית בענישה על עבירות אלו, על מנת לשדר מסר מרתיע מפני ביצוען..."

10. המחוקק אף הוא נתן לאחרונה דעתו לעליה הנרחבת בשימוש בכלי נשק המוחזקים שלא כחוק ולפגיעה הקשה בביטחון הציבור כפועל יוצא מכך, ובתיקון 140 לחוק העונשין, במסגרת הוראת שעה משנת 2021, קבע בסעיף 144(ז) עונשי מינימום ודומה כי יש לקחת בחשבון גם את השיקולים שעמדו בפני המחוקק כמו גם העמדה שהביע. ברע"פ 5613/20 אל הוזייל נ' מדינת ישראל [25.8.2020] נדרש בית המשפט העליון לבקשת רשות ערעור של נאשם, כבן 40, נעדר עבר פלילי רלוונטי (לאותו נאשם היו הרשעות ישנות ביותר בעבירות שאינן מן העניין), אשר עובר למעצרו קיים אורח חיים נורמטיבי אשר כלל רצף תעסוקתי בן מספר רב של שנים, ואשר הורשע בהחזקת אקדח ו-20 כדורים. אותו נאשם נרתם להליך טיפולי ושירות המבחן המליץ בעניינו על הטלת צו מבחן לצד מאסר בדרך של עבודות שירות. נקבע בבית משפט השלום מתחם עונש הנע בין 11 חודשי מאסר בפועל לבין 33 חודשי מאסר בפועל והושת לבסוף מאסר בפועל בן 12 חודשים לצד מאסר על תנאי. בית המשפט המחוזי (עפ"ג 7552-07-20 אלהוזייל נ' מדינת ישראל [22.7.2020]) דחה את הערעור תוך שעמד על התגברות התופעה של החזקת נשק בלתי חוקי והצורך בענישה מרתיעה. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור תוך שציין, כי: "עבירות בנשק הפכו בשנים האחרונות, למרבה הצער, לתופעה נפוצה בקרב אוכלוסיות שונות בחברה הישראלית, המביאה לעתים מזומנות לפגיעה בחפים מפשע ולאובדן חיי אדם. כתוצאה מכך, בית משפט זה שב וקבע כי מתחייבת החמרה ממשית בענישה על עבירות אלו, על מנת לשדר מסר מרתיע מפני ביצוען [...] לא מצאתי ממש בטענה בדבר סטיית בית משפט השלום מהמלצת שירות המבחן [...] להמלצת שירות המבחן ידועה חשיבות רבה באשר לתחומים שעליהם הוא מופקד, ואולם ההכרעה הסופית בעניין העונש מסורה לבית המשפט בלבד, אשר עליו לאזן בין כלל שיקולי הענישה [...] זאת, בפרט, כאשר קיימים בענייננו שיקולים כבדי משקל בדבר הצורך בהרתעת הרבים אשר אינם ממין השיקולים הנשקלים על ידי שירות המבחן, אך נלקחים בחשבון על ידי בית המשפט הגוזר את הדין".

בעפ"ג 21260-10-19 מדינת ישראל נ' מזאריב (24.11.19) קיבל בית המשפט המחוזי בנצרת ערעור המדינה על עונש של 9 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות לצד עונשים נלווים (צו מבחן, מאסר על תנאי וקנס), בעניינו של צעיר נעדר עבר פלילי, אשר שיתף פעולה באופן מלא עם שירות המבחן, ואשר הוגש בעניינו תסקיר חיובי אשר כלל המלצה לצו מבחן ושל"צ, לאחר שהורשע בביצוע עבירה של החזקת נשק שלא כדין והעמיד את העונש על 12 חודשי מאסר בפועל, לאחר שציין כי: "... תופעת השימוש בנשק חם, גובה קורבנות כמעט מידי יום ביומו. לא זו בלבד, שלמרות המאמצים הרבים שמשקיעים גורמי אכיפת החוק והעונשים שהוטלו עד כה, לא מוגרה התופעה, אלא שאנו חווים הסלמה בהיקף החזקתם של כלי נשק, וכפועל יוצא מכך גם שימוש בנשק זה. האלימות החמורה הגוברת ברחבי הארץ [...] מחייבת העברת מסר תקיף וברור מצד בתי המשפט שלפיו כל מי שמעורב בהחזקה, נשיאה, וכל שכן שימוש בנשק חם, צפוי לעונשים כבדים מאחורי סורג ובריה [...] אנו סבורים כי נכון היה לנקוט בקו המתחייב בשעה זו של העלאת רף הענישה [...] החמרה זו צריכה לבוא לידי ביטוי בהחמרת מתחמי הענישה תוך מתן דגש לשיקולים הנוגעים לערכים החברתיים הנפגעים ו מידת הפגיעה בהם [...] כמו כן, לצורך במיגור תופעת האלימות הגואה שמאפיינה שימוש בנשק חם, יש ליתן משקל לשיקולי ההרתעה בקביעת העונש בתוך המתחם".

בעפ"ג 1475-12-20 אבו עראר נ' מדינת ישראל (24.2.21), נדרש בית המשפט המחוזי בבאר שבע לערעורו של צעיר נעדר הרשעות קודמות אשר החזיק באקדח ובתחמושת בביתו, כשהם מוסתרים. בית המשפט המחוזי קבע ביחס למתחם העונש אשר הועמד בבית משפט השלום בטווח שבין 11 לבין 33 חודשי מאסר בפועל, כי: "לא מצאנו כי מתחם העונש ההולם חורג ממתחמי הענישה הנקבעים לעבירה זו בנסיבות הללו של ביצוע העבירה". ביחס לענישה בתוך המתחם ציין בית המשפט המחוזי כי: "הענישה של 12 חודשי מאסר מגלמת גם את הנסיבות לקולא בדבר היעדר עבר פלילי וגילו הצעיר של המערער".

בעפ"ג 19687-06-18, אבו עאבד נ' מדינת ישראל (14.11.18) דחה בית המשפט המחוזי בבאר-שבע, ערעור על עונש של 11 חודשי מאסר בפועל בעניינו של נאשם נעדר כל עבר פלילי (אשר שירות המבחן המליץ בעניינו על מאסר בדרך של עבודות שירות לצד צו מבחן) לאחר שהורשע בהחזקת אקדח ותחמושת בעליית הגג בביתו (מתחם העונש שנקבע היה בטווח שבין 10 חודשי מאסר בפועל ל 24 חודשי מאסר בפועל) בצינו: "... נוכח המימדים המדאיגים של תופעת החזקת הנשק הבלתי חוקית ולאור הסכנות הנשקפות מתופעה זו והקלות היחסית הרבה שניתן לבצע עבירות אלה, יש מקום להחמיר בענישה שניתנה עד כה בגין עבירות אלה [...] הצורך בהחמרה בענישה בעבירות אלה, נכון גם במקרה שבפנינו, חרף נסיבותיו האישיות של המערער, כפי שאלו קיבלו ביטוי בתסקירים, חרף גילו הצעיר, חרף הרשעות קודמות, ואף חרף המלצת שירות המבחן...".

בעפ"ג 11716-12-17, אבו מדיעם נ' מדינת ישראל (7.2.18) דחה בית המשפט המחוזי בבאר-שבע, ערעור על עונש של 12 חודשי מאסר בפועל שהושת על מערער נעדר כל עבר פלילי, אשר הורשע בעבירה של החזקת אקדח, מחסנית תואמת ו 10 כדורים. בעניינו של אותו מערער המליץ שירות המבחן על מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, בית המשפט המחוזי בבאר-שבע, ציין כי: "אנו סבורים, כי מהפסיקה בעת האחרונה, עולה מגמה ברורה של החמרה בענישה בנוגע לעבירות נשק, וכך ראוי וכך גם נכון. עבירות הנשק טומנות בחובן פוטנציאל קטלני, ריבוי כלי הנשק המוחזקים בידי הציבור שלא כדין, הפך לסכנה של ממש, ופוטנציאל הסיכון מגיע גם לידי מימוש קטלני. נשק המוחזק שלא כחוק בידי אדם לא מורשה, יש עימו פוטנציאל של סיכון...".

בעפ"ג 20062-03-19 אטרש נ' מדינת ישראל (17.4.19)-ביהמ"ש המחוזי בבאר-שבע דחה ערעורו של נאשם שנדון ל-10 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות של החזקת נשק ותחמושת, שעניין החזקת אקדח ומספר קליעים בתוך גרב, אשר הוסתרו יחדיו בתוך כובע מעל ארון בחדר בביתו של המערער. אותו מערער עבר הליך טיפולי בשירות המבחן ושירות המבחן המליץ על מאסר בדרך של עבודות שירות.

11. כאמור, בתי המשפט, בפסיקה העדכנית שהובאה לעיל, עמדו על כך שכיום נדרשת החמרה ברמת הענישה בעבירות אלו, ביחס לרמת הענישה שהייתה נוהגת עד לפני מספר שנים, וזאת נוכח ההתפתחויות עליהן עמדו כמפורט לעיל, ועמדו על כך שגם בעניינם של נאשמים נעדרים עבר פלילי, חומרת העבירה מצדיקה הטלת מאסרים מאחורי סורג ובריה, תוך שינוי מהותי מרמת הענישה שהייתה נוהגת בעבר בעבירות אלו. לעניין זה ראוי לציין כי בית המשפט יושב בתוך עמו, וקשוב לנאקתם של ציבורים שלמים ביחס לריבוי הנשק הבלתי חוקי המוחזק בקרבם, והשימושים שנעשים באותו נשק בלתי חוקי לעיתים תוך פגיעה או סיכון חפים מפשע.

12. באשר לנסיבות הקשורות בהחזקת הנשק, שיקול של ממש לקולא נעוץ בעובדה שמכתב האישום המתוקן ניתן ללמוד כי האקדח נתפס ללא תחמושת, ומשכך לא היה זמין לשימוש מידי. עוד ולקולא בעניין זה, מצאתי לתת משקל מסוים לכך שהגם שאין מחלוקת כי מדובר באקדח המסוגל להמית, התחמושת התואמת את האקדח הינה בקוטר SHORT 0.22. עוד ולקולא נתתי משקל לכך שמכתב האישום המתוקן לא עולה כי האקדח היה מיועד לשימוש קונקרטי כזה או אחר.
13. ביחס לנהיגה ללא רישיון נהיגה, וללא ביטוח כפי שנהג הנאשם, יפים בין השאר הדברים שציין בית המשפט העליון ברע"פ 665/11 - עאלה אבו עמאר נ' מדינת ישראל, תק-על 2011(1), 829(24/01/2011): "עבירות נהיגה בפסילה ללא ביטוח וללא רישיון, יש בהן לא רק דופי פלילי אלא אף מוסרי כפול: הסיכון המובהק לעוברי דרך (וגם לנוהג עצמו), וזו עיקר, וכן קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונות דרכים אם אלה יקרו חלילה בעת נהיגה כזאת"; ביחס לנהיגה ללא רישיון נהיגה בעפ"ת 18158-03-13 חן נ' מדינת ישראל (16.6.13), ציין בית המשפט המחוזי מרכז - לוד, כי: "...ואני סבורה כי הגיעה העת להעלות רף הענישה ובין היתר לקבוע כי הענישה ההולמת לנוהג בהיותו בלתי מורשה היא מאסר בפועל מהעבירה הראשונה כעונש חובה."
14. יחס לנהיגה ללא רישיון נהיגה ציין ביהמ"ש המחוזי מרכז - לוד בעפ"ת 25225-03-13 יבין גינס נ' מדינת ישראל (16.6.13), כי: "נהיגת בלתי מורשה מחייבת ענישה הולמת ומתחם הענישה יביא לידי ביטוי האינטרס החברתי שנפגע, הסכנה הטמונה לבטחונו של כל אחד מהמשתמשים בדרך מפני נהגים של בלתי מורשים [...] אמרתי כבר כנהיגה כבלתי מורשה כמוה כפצצה מתקתקת [...] אין מקום לסליחה ואין מקום לרחמים למי שמבצע עבירה זו לראשונה בחייו. דווקא הגישה הסלחנית שהיתה עד כה למבצעי העבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה על ידי בלתי מורשים הביאה לתופעה הרווחת של נהיגה בידי בלתי מורשה פעם אחר פעם אחר פעם [...] לפיכך העונש ההולם לעבירת נהיגה על ידי בלתי מורשה, כבר בפעם הראשונה, הוא מאסר בפועל, לא בעבודות שירות, אלא בפועל ממש. התקופה תיגזר מהנסיבות, האם יש עבירות נוספות, מה התוצאות ומה ההשלכות של אותן עבירות באלה יש להשפיע על אורך תקופת המאסר בפועל".
15. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות של הנהיגה ברכב ללא רישיון נהיגה, לחומר נתתי משקל לכך שמאז שנת 2016 לא אחז הנאשם ברישיון נהיגה כדין, ומשכך, אין המדובר במי שביצע את העבירה בנסיבות בעלות אופי "טכני" של נהיגה ללא רישיון נהיגה זמן קצר לאחר פקיעתו ובשל אי חידושו, אלא במי שמשך שנים רבות לא היה רשאי לנהוג. מנגד, ולקולא, נתתי משקל לכך שאין המדובר במי שמעולם לא הוסמך כדין לנהוג ומשכך מסכן באופן רב יותר את המשתמשים בדרך, בעצם נהיגתו, אלא במי שבעבר הוסמך לנהוג ואחז ברישיון נהיגה כדין. עוד ולקולא, נתתי משקל לכך שבעניינו של הנאשם, העבירות בוצעו בשעה שהנאשם כבר החל במאמצים להסדיר מחדש את רישיון הנהיגה ומקום בו זמן קצר עובר לביצוע העבירות סיים בהצלחה קורס נהיגה מונעת, עובדה המשליכה על מזעור הסיכון שנבע מנהיגתו, למשתמשים בכביש.
16. לחומר נתתי משקל לשילוב שבין העבירות.
- אמנם המדובר בעבירות שונות באופיין, אך בהינתן הנסיבות הנלמדות מכתב האישום המתוקן, דומה כי ראוי להחיל בעניינו של הנאשם את "מבחן הקשר ההדוק" ולקבוע מתחם עונש אחד כולל ביחס למכלול העבירות והמעשים המפורטים בכתב האישום המתוקן.

17. לאור כל האמור לעיל, סבורני כי על מתחם העונש ההולם לנוע בין 12 חודשי מאסר בפועל לבין 30 חודשי מאסר בפועל. וביחס למתחם הנוגע לפסילה, לנוע בין פסילה קצרה בפועל לבין 24 חודשי פסילה בפועל. הענישה בתוך גדר המתחם:

18. לנאשם עבר פלילי הכולל תשע הרשעות קודמות בגין שורה ארוכה מאוד של עבירות. לראשונה, נדון הנאשם בבית משפט לנוער בעבירות של התפרצות, אלימות ושב"ר. בהמשך, נדון הנאשם בבית המשפט לנוער למעון נעול לתקופה בת 18 חודשים לאחר שהורשע בצירוף של 12 אירועים שונים ונפרדים של עבירות רכוש, שב"ר, הצתת רכב מנועי ועוד. בשנת 2002 נדון הנאשם ל-14 שנות מאסר בפועל לאחר שהורשע בהריגה, החזקת נשק שלא כדין, התפרצות לבית מגורים, שיבוש מהלכי משפט והדחה בחקירה. לאחר האמור, נדון הנאשם ל-7 חודשי מאסר בפועל לאחר שהורשע בשוד בנסיבות מחמירות ובשורת עבירות נוספות. בהמשך, נדון הנאשם ל-8 חודשי מאסר בפועל לאחר שהורשע בעבירות סמים ואיומים. לאחר שחרורו מהמאסר הממושך הנ"ל, נדון הנאשם למאסר בדרך של עבודות שירות בשנת 2016 לאחר שהורשע בעבירות רכוש ואיומים. בשנת 2018 נדון הנאשם ל-25 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים לאחר שהורשע בעבירות של החזקת נשק שלא כדין, איומים ועבירות נוספות. לנאשם גם חמש הרשעות תעבורתיות קודמות ואולם, מרביתן בעבירות של ברירת קנס.

19. אמנם, חלק מהרשעותיו של הנאשם ישנות מאוד, והרשעתו האחרונה הינה משנת 2018, ואולם, בעניין זה לא ניתן להתעלם מהעובדה שעניינה של אותה הרשעה בעבירה זרה של החזקת נשק שלא כדין בגינה נדון ל-25 חודשי מאסר בפועל, ולא ניתן להתעלם מכך שעבירה זו נעברה זמן לא רב לאחר ששוחרר ממאסר ממושך בן 14 שנים לו נדון לאחר שהורשע בהריגה ביחד עם עבירות נוספות ובהן החזקת נשק שלא כדין. מקום בו לנאשם הרשעות קודמות בעבירות נשק, בגין ריצה מאסרים ממושכים בפועל, ומקום בו הנאשם עתה הורשע בהחזקת נשק לאחר שבעבר כבר קיפד חיי אדם ונדון למאסר ממושך בשל כך, הרי שגם אם מאז שחרורו ממאסרו שינה אורחותיו ופעל לשיקומו, עדיין יש לתת משקל מסוים לשיקולי הרתעת היחיד.

20. מקום בו בתי המשפט מצווים ליטול חלק של ממש במאבק למיגור תופעת החזקת הנשק הבלתי חוקי ומקום בו בית המשפט העליון שב בעת האחרונה והדגיש שוב ושוב את הצורך במתן משקל של ממש לשיקולי ההרתעה, הרי שבגדר שיקולי הענישה בתוך המתחם נותן אני משקל לשיקולי הרתעת הרבים. אודות המשקל שיש לתת לשיקולי ההרתעה במסגרת שיקולי הענישה בתוך המתחם, בע"פ 2482/22 מ"י נ' קדורה (14.4.22) שהובא לעיל הדגיש בית המשפט העליון את חשיבות שיקולי הרתעת הרבים: "בשורה ארוכה של פסקי דין עמד בית משפט זה על החומרה הרבה הטמונה בעבירות נשק, עבירות שהפכו ל'מכת מדינה' ומגלמות סכנה ממשית לשלום הציבור ולביטחונו. בהתאם, ניכרת במהלך השנים מגמה של החמרה בענישה [...] תוך מתן משקל לשיקולי ההרתעה". ברע"פ 5613/20 אל הוזייל נ' מדינת ישראל [25.8.2020] באשר לפער שבין שיקולי השיקום לשיקולי הרתעת הרבים, בעניינו של נאשם אשר שירות המבחן בא בהמלצה לענישה שיקומית בדמות של"צ, ציין בית המשפט העליון: "...לא מצאתי ממש בטענה בדבר סטיית בית משפט השלום מהמלצת שירות המבחן [...] להמלצת שירות המבחן ידועה חשיבות רבה באשר לתחומים שעליהם הוא מופקד, ואולם ההכרעה הסופית בעניין העונש מסורה לבית המשפט בלבד, אשר עליו לאזן בין כלל שיקולי הענישה [...] זאת, בפרט, כאשר קיימים בעניינו שיקולים כבדי משקל בדבר הצורך בהרתעת הרבים אשר אינם ממין השיקולים הנשקלים על ידי שירות המבחן, אך נלקחים בחשבון על ידי בית המשפט הגוזר את הדין".

21. לקולת הנאשם, נתתי משקל להודאתו המגלמת נטילת אחריות לצד חיסכון בזמן שיפוטי.

שיקול מרכזי לקולא נעוץ בנלמד מהראיות לעונש ומדברי הנאשם עצמו בדבר השינוי שעשה הנאשם בחייו בשנים שחלפו מאז מאסרו האחרון והמאמץ הניכר שעשה להשתקם, להתנתק מעולם הפשע אליו השתייך ולנהל אורח חיים נורמטיבי, לצד הטיפול במשפחתו.

לקולת הנאשם, נתתי משקל של ממש לפגיעה במשפחתו כפועל יוצא ממאסרו בהינתן העובדות שנלמדו מהראיות לעונש לפיהן הנאשם אב לשלושה ילדים קטנים, מתוכם שניים בעלי צרכים מיוחדים, וגם בתו הגדולה נזקקת לסיוע, לאור מצבה של רעייתו ולאור החלק המרכזי והמהותי של הנאשם בטיפול בילדיו הקטנים ומשמעות העדרו מהבית עליהם.

לקולת הנאשם נתתי משקל של ממש למצבו הרפואי של הנאשם עצמו כנלמד מהתיעוד שהוגש ולקשיים הנטענים במעצר משנטען כי הנאשם מוחזק בהפרדה.

לקולת הנאשם נתתי משקל לדברים הנוגעים ללב שאמר הנאשם במסגרת דברו לעונש.

22. לכאורה, לאור עברו הפלילי וחשיבות שיקולי ההרתעה, היה מקום לגזור את דינו של הנאשם ברף גבוה יותר בתוך המתחם, ולכאורה, הסדר הטיעון במסגרתו הוגבלה עתירת המאשימה ל - 18 חודשי מאסר בפועל בלבד, מגלם ממילא את מכלול שיקולי הקולא בעניינו של הנאשם, ואולם, לא בלי היסוס, מצאתי לתת משקל רב יותר לשיקולי הקולא שפורטו לעיל ולגזור את דינו של הנאשם ברף נמוך יותר בתוך המתחם.

23. ביחס לפסילה, נתתי משקל למאמץ שעשה הנאשם עובר למעצרו לקבל מחדש רישיון נהיגה, תוך שהשלים בהצלחה קורס לנהיגה מונעת.

24. באשר לעתירת המאשימה להשתת קנס, לכאורה, בהינתן מדיניות הענישה הנוהגת, זו בדין יסודה ואולם, לא בלי היסוס, לאור מכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם כמפורט לעיל, מצבה של משפחתו ותקופת המאסר שהנאשם עתיד לרצות במאסר מאחורי סורג ובריח, מצאתי להימנע מהשתת קנס על הנאשם.

25. לאור האמור לעיל אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. 16 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו בגין התיק שבכותרת, בלבד, בהתאם לרישומי שב"ס. מובהר כי ימי מעצר החופפים פקודות מאסר/מעצר אחרות, לא ינוכו.

ב. 9 חודשי מאסר וזאת על תנאי שלא יעבור משך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסרו כל עבירה לפי סעיף 144 לחוק העונשין, התשל"ז 1977.

ג. 3 חודשי מאסר וזאת על תנאי שלא יעבור משך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו כל עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה ו/או נהיגה בזמן פסילה.

ד. 5 חודשי פסילה בפועל מקבל או מהחזיק ברישיון נהיגה. משהנאשם אינו אוחז ברישיון נהיגה תקף, בטל הצורך בהפקדת הרישיון והפסילה תמנה מיום שחרורו ממאסרו.

ה. 6 חודשי פסילה מקבל או מהחזיק ברישיון נהיגה וזאת על תנאי שלא יעבור משך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו כל עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה.

זכות ערעור תוך 45 ימים לבית המשפט העליון.

ניתן היום, י"ב תמוז תשפ"ד, 18 יולי 2024, במעמד הצדדים.